

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 126/12

mun. Chișinău

28.04.2021

Inspector superior de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Cordonean Maria, director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, IDNP: [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 12.10.2020, în condițiile alin. (1) al art. 30 din din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor a fost repartizată aleatoriu spre verificare prealabilă sesizarea nr. 7399 din 30.09.2020.

Potrivit sesizării, dna Cordonean Maria, directorul Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, și-a angajat soțul pe 1,0 unitate în calitate de lucrător auxiliar cu aproximativ 7 ani în urmă, deasemenea soțul mai deține și funcția de fochist pe perioada rece a anului pe o unitate, cedînd 0,5 unitate de lucrător auxiliar. Fără nici o reținere, doamna director i-a acordat soțului concediu din cont propriu și nu doar o dată.

La 26.10.2020, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 616/12, în privința dnei Cordonean Maria, directorul Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-12/5098 din 27.10.2020, recepționată la 02.11.2020 conform avizului de recepție nr. DS8000290046AS, dna Cordonean Maria a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat și solicitate Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni (solicitarea nr. 04-12/5099 din 27.10.2020), Direcției Generale Educație și Cultură Ialoveni a Consiliului r. Ialoveni (solicitățile nr. 04-12/5101 din 27.10.2020 și nr. 04-12/6469 din 30.12.2020), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Conform răspunsurilor **Direcției Generale Educație Ialoveni a Consiliului r. Ialoveni**, înregistrate în cadrul Autorității cu nr. 9040 din 23.11.2020 și nr. 456 din 20.01.2021, precum și a materialelor expediate suplimentar prin intermediul serviciului de poștă electronică Zimbra la adresa de email: [REDACTED], sau stabilit următoarele:

✓ La 23.10.2007, dna Cordonean Maria se numește prin transfer în bază de contract, pe o perioadă de patru ani, în funcția de director la Școala medie de cultură generală Dănceni, r. Ialoveni, conform ordinului nr. C-101 din 23.10.2007;

✓ Potrivit ordinului Ministerului Educației și Tineretului al R.M. nr. 478 din 19.06.2008 și ordinului Direcției Generale Învățământ Tineret și Sport Ialoveni nr. 128-a din 16.08.2010, Școala medie de cultură generală Dănceni a fost reorganizată în Gimnaziul Dănceni, fiindu-i atribuită denumirea „Alexandrina Rusu”;

✓ În conformitate cu ordinul Direcției Generale Învățământ Tineret și Sport Ialoveni nr. 86-p din 04.11.2011, se prelungește termenul contractului individual de muncă cu dna Cordonean Maria, directorul Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, cu începere din 04.11.2011, pe o perioadă de 5 ani;

✓ Potrivit ordinului Direcției Generale Educație Ialoveni nr. 07-p din 11.01.2017, doamna Cordonean Maria, învingătoare a concursului, se numește în funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, începând cu 11.01.2017, pe un termen de 5 ani,

✓ În conformitate cu ordinul Direcției Generale Educație Ialoveni nr. 39-p din 14.04.2017, se desface contractul individual de muncă cu dna Cordonean Maria, director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni la data de 11.04.2017;

✓ Prin ordinul Direcției Generale Educație Ialoveni nr. 191-p din 16.11.2018, dna Cordonean Maria, învingătoare a concursului, se numește în funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, începând cu 19.11.2018, pe un termen de 5 ani.

În acest sens, între Direcția Generală Educație Ialoveni și dna Cordonean Maria, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 1/2018-51 din 19.11.2018.

Conform art. 20, alin. (1), lit. b) - c) din Codul educației al RM nr. 152 din 17.07.2014, învățământul general cuprinde: „..... b) *învățământul primar: clasele I-IV; c) învățământul gimnazial: clasele V-IX;*”, iar potrivit art. 21, alin. (1) din același Cod, „.....*instituțiile publice de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar (de nivel raional) sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia....*”.

Potrivit prevederilor Regulamentului - tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 235 din 25.03.2016, precum și ale Regulamentului intern de activitate a Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, aprobat la ședința nr. 2 a Consiliul Profesorat din 16.09.2019 „*directorul exercită conducerea executivă a instituției, în conformitate cu atribuțiile conferite de lege, cu hotărârile Consiliului de administrație al instituției, precum și alte reglementări legale*”, iar „*directorul este subordonat Organului local de specialitate în domeniul învățământului, al administrației publice locale de nivelul doi*”.

La 12.11.2020, în adresa Autorității Naționale de Integritate, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/5099 din 27.10.2020, dna Cordonean Maria, director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, a prezentat copiile autentificate a mai multor acte (anexate la dosarul de control), acestea fiind înregistrate în cancelaria Autorității sub nr. 8629.

Ulterior, la răspunsul respectiv dna Cordonean Maria a prezentat suplimentar scrisoarea nr. 177 din 18.11.2020, la care a fost anexată copia declarației de conflict de interese, înregistrată în cadrul Direcției Generale Educație Ialoveni cu nr. 01-29/417 la 06.09.2019.

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, s-a stabilit că dl [REDACTAT], este soțul dnei Cordonean Maria, confirmându-se astfel relațiile de persoane apropiate „soție-soț” dintre cei din urmă.

Coroborând toate informațiile reflectate mai sus, inspectorul de integritate atestă că dna Cordonean Maria, exercitînd funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, în perioada de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (01.08.2016), avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată – (soțul) [REDACTAT], a emis/semnat acte administrative și a încheiat acte juridice în privința acestuia/cu acesta, după cum urmează:

✓ *Contractul individual de muncă nr. 46 din 01.12.2011, încheiat cu dl [REDACTAT];*

✓ *Ordinul nr. 41 din 01.12.2011 cu privire la angajare în funcție, încheierea CIM, care îl vizează pe dl [REDACTAT];*

✓ *Ordinul nr. 3 din 12.03.2012 cu privire la angajare în câmpul muncii, care îl vizează pe dl [REDACTAT].*

De menționat că în perioada de referință, dna Cordonean Maria, aflându-se în exercițiul funcției de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, *deținea calitatea de subiect al declarării*, în conformitate cu prevederile art. 3, alin. (3) - *versiune în vigoare din 22.04.11 în baza modificărilor prin LP58 din 01.04.11, MO65-68/22.04.11 art.167 și art. 3, alin. (1), lit. d) - versiune în vigoare din 01.03.12 în baza modificărilor prin LP181 din 19.12.11, MOI-6/06.01.12 art.4 din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare până la 01.08.2016) – în continuare Legea nr. 16/2008.*

În cele din urmă, dat fiind faptul că emiterea/semnarea și încheierea actelor sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră imperios că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale ale acestei legi.

Astfel, potrivit art. 2 din Legea nr. 16/2008 (*versiune în vigoare din 22.04.11 în baza modificărilor prin LP58 din 01.04.11, MO65-68/22.04.11 art.167*), *conflictul de interese reprezintă situația în care persoana care deține o funcție publică trebuie să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii, sau să întreprindă, în îndeplinirea atribuțiilor sale, alte acțiuni ce influențează sau pot influența interesele sale personale; și interes personal reprezintă orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine sau pentru persoane apropiate de către persoana cu funcție de răspundere ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor sale de serviciu; persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sânge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).*

Conform art. 2 din Legea nr. 16/2008 (*versiune în vigoare din 01.03.12 în baza modificărilor prin LP181 din 19.12.11, MOI-6/06.01.12 art.4*), *conflictul de interese reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art. 3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii; și interes personal reprezintă orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora; persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sânge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).*

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, dna Cordonean Maria, *în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducând-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.*

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, dna Cordonean Maria avea obligația de a *renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații.*

Conform art. 9, alin. (1), lit. a) și art. 11 din Legea nr. 16/2008, dna Cordonean Maria *urma să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabilă pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sânt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.*

Din răspunsurile **Direcției Generale Educație a Consiliului r. Ialoveni**, înregistrate în cadrul Autorității cu nr. 9040 din 23.11.2020 și nr. 456 din 20.01.2021, precum și a materialelor expediate suplimentar prin intermediul serviciului de poștă electronică Zimbra la adresa de email: [REDACTAT], rezultă că în perioada de referință dna Cordonean Maria **nu a informat, despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia**

personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu și în cele din urmă a emis/semnat acte administrative și a încheiat acte juridice în privința persoanei apropiate/cu persoana apropiată – (soțul) ██████████.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin care a fost abrogată Legea 16/2008, dna Cordonean Maria, exercitând funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale* potrivit art. 3, alin. (1), lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, inspectorul de integritate remarcă că în perioadă respectivă, dna Cordonean Maria, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată – (soțul) ██████████, a emis/semnat acte administrative și a încheiat acte juridice în privința acestuia/cu acesta după cum urmează:

✓ *Ordinul nr. 68 din 14.12.2018 cu privire la programarea concediilor anuale pentru anul 2019, în care este vizat dl ██████████;*

✓ *Acordul suplimentar nr. 26 din 28.12.2018 cu privire la modificarea contractului individual de muncă nr. 166 din 03.11.2018, încheiat cu dl ██████████.*

Așadar, se reține că, dna Cordonean Maria, fiind subiect al declarării, avea obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, prin asigurarea transparenței și a controlului public al activității și responsabilitatea individuală și exemplul personal. Or, obligațiile și responsabilitățile subiectului declarării, cu referire la regimul juridic al conflictelor de interese, sunt prevăzute expres în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un **interes personal** ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;*

***interes personal** este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;*

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Cordonean Maria, exercitând funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, *era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.*

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că *„Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ,*

încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „*Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.*”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Cordonean Maria, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării, în persoana dnei Cordonean Maria, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

Conform art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12/322 din 29.01.2021, recepționată la 05.02.2021 conform avizului de recepție nr. DS8000989453AS, dna Cordonean Maria a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 23.02.2021, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. 1288 a fost înregistrat punctul de vedere (explicație) a dnei Cordonean Maria, anexînd la acesta copia ordinului Direcției Generale Educație a Consiliului raional Ialoveni nr. 01-p din 05.01.2021 cu privire la soluționarea conflictelor de interese a unor conducători din instituțiile de învățămînt și anexa la acesta, copia ordinului Direcției Generale Educație a Consiliului raional Ialoveni nr. 214-p din 02.11.2020 cu privire la soluționarea conflictelor de interese a unor conducători din instituțiile de învățămînt și anexa la acesta, copiile declarațiilor conflictelor de interese nr. 02 din 05.01.2021, nr. 186/27.11.2020, nr. 170/10.11.2020, extrasele din cutia poștală electronică din 05.01.2021 și 20.09.2019.

În punctul de vedere prezentat, dna Cordonean Maria a comunicat că „*Activează în gimnaziu din anul 2018 ca director. Anterior a fost numită prin concurs în 2007.*

În anul 2011, luna decembrie, dl [REDACTAT], a fost angajat în calitate de muncitor în instituție, funcția fiind vacantă.

În 2015, noiembrie, a lucrat și în calitate de operator la gaze la casangerie, deoarece domnul care a lucrat anterior, a plecat peste hotare, funcția fiind vacantă. Astfel, din acel an, în perioada rece a anului, noiembrie-martie, cumula sau era reangajat în această funcție.

Motivul pentru care nu a fost angajată altă persoană a fost și moratoriul pus de către organele de stat instituțiilor publice de a nu angaja personal auxiliar, astfel dlui a activat și în această funcție.

Pe parcursul acestei perioade, a depus declarația pe venit și de interes personal anual, străduindu-se să nu tăinuiască anumite lucruri.

Declarațiile cu privire la eventualul conflict de interese le-a depus către organul ierarhic superior, Direcția Generală Educație Ialoveni.

La declarațiile transmise de către dînsa, a primit două ordine pe care le anexează.

Astfel, ordinul nr. 214-p din 02.11.2020, recepționat la data de 03.12.2020, desemnează ca persoană terță, pe dna [REDACTAT], care refuză să contrasemneze, să emită actele

referitoare la dl [REDACTAT], motivînd că nu este în competența dumneaei. După aceasta a mai depus o declarație de conflict de interese la data de 27.11.2020 prin care a solicitat rezolvarea conflictului de interese. În această perioadă nu au fost emise și semnate acte ce țin de persoana dlui [REDACTAT] de către dînsa, așteptînd soluția problemei.

La data de 05.01.2021 a depus din nou o declarație către DGE Ialoveni prin care a solicitat soluționarea conflictului de interese.

Prin ordinul 01-p din 05.01.2021 a fost desemnată persoana terță de emiterea și semnarea tuturor actelor ce se referă la dl [REDACTAT] de către Direcția Generală Educație Ialoveni.

Mai menționează că, în această perioadă a solicitat consultație telefonică de la ANI prin care a solicitat sfaturi, de asemenea, i s-a recomandat soluționarea cu organul ierarhic superior.

Comunică că nu a încălcat legislația, dar s-a străduit să soluționeze acele probleme care erau în instituție, ținînd cont de împrejurări. Niciodată nu a intenționat să facă încălcări în favoarea sa, dar să găsească soluții astfel ca procesul educațional să decurgă obișnuit, prioritate acordînd beneficiarilor.

Menționează că, dl [REDACTAT] activează în calitate de operator și nu are o funcție de conducere, activînd numai în perioada rece a anului.

Comunică că, se va strădui și în continuare să țină cont de prevederile legislației în vigoare și în orice moment să se informeze pentru a soluționa problemele care apar”.

Din răspunsurile Direcției Generale Educație Ialoveni a Consiliului r. Ialoveni, înregistrate în cadrul Autorității cu nr. 9040 din 23.11.2020 și nr. 456 din 20.01.2021, precum și a materialelor expediate suplimentar prin intermediul serviciului de poștă electronică Zimbra la adresa de email: [REDACTAT], rezultă că dna Cordonean Maria **nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictele de interese reale în care se afla, atunci cînd a fost chemată să emită/semneze și să încheie în privința persoanei apropiate/cu persoana apropiată – (soțul) [REDACTAT], ordinul nr. 68 din 14.12.2018 cu privire la programarea concediilor anuale pentru anul 2019, acordul suplimentar nr. 26 din 28.12.2018 cu privire la modificarea contractului individual de muncă nr.166 din 03.11.2018, or astfel de declarații privind conflictele de interese depuse în perioada respectivă, de către subiectul declarării vizat și înregistrate în registrul conflictelor de interese al Direcției Generale Educație Ialoveni, în cadrul controlului nu au fost identificate.**

Analizînd minuțios cele relatate de dna Cordonean Maria în punctul său de vedere, inspectorul de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dnei Cordonean Maria, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Totodată, inspectorul de integritate a luat act de declarațiile de conflict de interese reale ale dnei Cordonean Maria, adresate organului ierarhic superior (Direcției Generale Educație Ialoveni a Consiliului r. Ialoveni) – nr. 170/10.11.2020, nr. 192/28.12.2019, nr. 155/17.09.2019, nr. 02 din 05.11.2021, nr. 186/27.11.2020, nr. 01-29/417 din 06.09.2019, precum și de ordinele cu privire la soluționarea conflictelor de interese a unor conducători din instituțiile de învățămînt nr. 01-p din 05.01.2021, nr. 214-p din 02.11.2020, identificate în cadrul controlului.

Cu toate acestea, inspectorul de integritate precizează că, în cadrul controlului s-a constatat nedeclararea și nesoluționarea de către dna Cordonean Maria a conflictelor de interese reale apărute în perioada **anului 2018**, mai exact atunci cînd aceasta a fost chemată **să emită/semneze și să încheie în privința persoanei apropiate/cu persoana apropiată – (soțul) [REDACTAT], ordinul nr. 68 din 14.12.2018 cu privire la programarea concediilor anuale pentru anul 2019, acordul suplimentar nr.26 din 28.12.2018 cu privire la modificarea contractului individual de muncă nr. 166 din 03.11.2018.**

Prin urmare, se precizează că prin depunerea de către dna Cordonean Maria a declarațiilor de conflict de interese (nr. 170/10.11.2020, nr. 192/28.12.2019, nr. 155/17.09.2019, nr. 02 din 05.11.2021, nr. 186/27.11.2020, nr. 01-29/417 din 06.09.2019) și emiterea de către Direcția Generală Educație Ialoveni a Consiliului r. Ialoveni a ordinilor nr. 01-p din 05.01.2021 și nr. 214-p din 02.11.2020, **nu pot fi considerate declarate și soluționate conflictele de interese** care au apărut pînă la **emiterea/semnarea și încheierea ordinului nr. 68 din 14.12.2018 cu privire la**

programarea concediilor anuale pentru anul 2019, acordului suplimentar nr. 26 din 28.12.2018 cu privire la modificarea contractului individual de muncă nr.166 din 03.11.2018.

Pe de altă parte, necunoașterea legii, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspunderea generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărut de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărute și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

În același timp, inspectorul de integritate în cadrul controlului a stabilit cu certitudine nerespectarea de către dna Cordonean Maria a acelor obligații imperative stabilite prin lege cu referire la modul, timpul de declarare și soluționare a situațiilor de conflicte de interese în care se afla, respectiv abținerea de la luarea oricăror decizii și admiterea consumării conflictelor de interese propriuzise prin emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea actelor juridice în privința persoanei apropiate/cu persoana apropiată – (soțul) [REDACTED], ***ceea ce compromite interesul public de cel personal, prin aceste acte punându-se la îndoială luarea unei decizii imparțiale.***

Totodată, interesul public este afectat de cel personal, deja în cazul în care obiectivitatea deciziei poate fi pusă la îndoială din cauza ***legăturilor de rudenie***, care pot crea situații de preferință.

Prin urmare, inspectorul de integritate consideră argumentele expuse de către dna Cordonean Maria în punctul său de vedere ca fiind nefondate.

Conform art. 38, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *facta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului*

său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

Potrivit art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Cordonean Maria, exercitând funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (soțul) [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 9, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 16/2008 (în vigoare pînă la 01.08.2016), admițînd consumarea acestora prin emiterea/semnarea *ordinului nr. 41 din 01.12.2011 cu privire la angajare în funcție, încheierea CIM, ordinului nr. 3 din 12.03.2012 cu privire la angajare în câmpul muncii și încheierea contractului individual de muncă nr. 46 din 01.12.2011.*

Inspectorul de integritate precizează că pentru actele administrative și juridice sus numite (*ordinul nr. 41 din 01.12.2011 cu privire la angajare în funcție, încheierea CIM, ordinul nr. 3 din 12.03.2012 cu privire la angajare în câmpul muncii, contractul individual de muncă nr. 46 din 01.12.2011*), emise/semnate și încheiate cu persoana apropiată în situații de conflict de interese, dna Cordonean Maria, director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, nu poate fi sancționată dat fiind faptul că aceste acțiuni s-au consumat în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare pînă la 01.08.2016), care a fost abrogată prin Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale.

Pe de altă parte, inspectorul de integritate remarcă că în perioada de acțiune a Legii nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale, dna Cordonean Maria, exercitând funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (soțul) [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ emiterea/semnarea și încheierea în privința persoanei apropiate/cu persoana apropiată - (soțul) [REDACTAT] a *ordinului nr. 68 din 14.12.2018 cu privire la programarea concediilor anuale pentru anul 2019, acordului suplimentar nr. 26 din 28.12.2018 cu privire la modificarea contractului individual de muncă nr. 166 din 03.11.2018*, fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Asfel, **inspectorul de integritate precizează** că toate sancțiunile (efectele) aplicabile în privința dnei Cordonean Maria, director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, derivă expres din încălcarea de către aceasta a regimului juridic al conflictelor de interese, manifestată prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese reale în perioada de acțiune a Legii nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale și Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, celelalte încălcări depistate fiind doar constatate, negenerînd efecte juridice.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) și (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Cordonean Maria, exercitând funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu

persoana apropiată - (soțul) [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 9, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 16/2008 (în vigoare până la 01.08.2016), admițând consumarea acestora prin emiterea/semnarea *ordinului nr. 41 din 01.12.2011 cu privire la angajare în funcție, încheierea CIM, ordinului nr. 3 din 12.03.2012 cu privire la angajare în câmpul muncii și încheierea contractului individual de muncă nr. 46 din 01.12.2011.*

2. Se constată că dna Cordonean Maria, exercitând funcția de director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (soțul) [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ emiterea/semnarea și încheierea în privința persoanei apropiate/cu persoana apropiată - (soțul) [REDACTAT] a *ordinului nr. 68 din 14.12.2018 cu privire la programarea concediilor anuale pentru anul 2019, acordului suplimentar nr. 26 din 28.12.2018 cu privire la modificarea contractului individual de muncă nr.166 din 03.11.2018*, fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

3. Se sesizează Direcția Generală Educație Ialoveni a Consiliului r. Ialoveni, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu dna Cordonean Maria, director al Gimnaziului „Alexandrina Rusu” Dănceni, r. Ialoveni.

4. Se decede, dna Cordonean Maria, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se înscrie dna Cordonean Maria în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

6. Se aduce la cunoștința dnei Cordonean Maria actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev,3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)).

**Inspector superior de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA